

ISSN 2181-922X

O‘ZBEKISTON

TIL VA MADANIYAT

METODIKA

2024 Vol. 4 (1)

www.metodika.tsuull.uz

MUNDARIJA

GLOBAL TA'LIM MUAMMOLARI: YECHIMLAR VA TAKLIFLAR

Marg'uba Abdullayeva Turkiy adabiyotda lirik asarlarni o'qitish muammolari.....	4
Nilufar Abduraxmonova, Saodat Boysariyeva O'zbek tili o'quv lug'atchiligining amaliy masalalari	11
Shaxlo Yuldasheva O'zbek tili mashg'ulotlari uchun mashq va topshiriqlarning raqamli transformatsiyasi masalasi.....	20
Orifjon Madvaliyev O'zlashma shaxs nomlari va geografik nomlar imlosi: tahrirdagi muammo va yechimlar.....	29

TIL TA'LIMI NAZARIYASI VA AMALIYOTI

Klaraxon Mavlonova "Ona tili" darsliklarida matn tuzilishini o'rgatishga doir imkoniyatlar.....	35
Sanobar Kuldashева Til ta'limida multimedia vositalaridan foydalanish.....	44
Nilufar Turg'unova 10-sinf "Ona tili" darsligida loyihaga asoslangan topshiriqlarning berilishi.....	53
Husnora Baxtiyorova 6-sinf o'quvchilariga matn tuzilishini o'rgatish.....	59

ADABIYOT O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUV

Dilafruz Nazarova Alisher Navoiy va Xojaning Iskandar Zulqarnayn haqidagi hikoyatlari tahlili.....	67
Azamat Xayrullayev Normurod Norqobilov hikoyalarining kompozitsiyasi.....	75
Mahmuda Yuldasheva Adabiyot darslarini zamonaviy metodlar asosida tashkil etish.....	83
Intizor Jumaniyazova G'azal tahlilida yangicha yondashuv	90

**10-SINF “ONA TILI” DARSFIGIDA LOYIHAGA ASOSLANGAN
TOPSHIRIQLARNING BERILISHI**Nilufar Turg'unova¹**Annotatsiya**

Ta'limning mazmunini belgilovchi huquqiy-me'yoriy hujjatlar, darslik va qo'llanmalarning mazmun-mundariyasini o'rganish o'qitishning mavjud holatini tahlil qilishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Tadqiqot jarayonida ona tili ta'limida loyiha texnologiyasidan foydalanish bo'yicha ona tili fani Davlat ta'lim standarti, o'quv dasturi, Milliy o'quv dasturida qanday talablar belgilanganligi, darsliklarda qanday material va imkoniyatlar mavjudligini aniqlash maqsad qilib qo'yildi hamda DTS, o'quv dasturlari, darsliklar, ularga doir metodik qo'llanmalar tahlil qilindi.

Ushbu maqolada o'qitishning samarali texnologiyalaridan biri — loyiha texnologiyasining til ta'limidagi ahamiyati hamda o'quvchilarning o'quv-loyihaviy faoliyatini tashkil etish xususida so'z yuritilgan. O'quv loyihalarining turlari, mohiyati, o'ziga xos xususiyatlari haqida ma'lumot berib o'tilgan. Shuningdek, 10-sinf “Ona tili” darsligidagi loyihaga asoslangan topshiriqlar, ularning maqsadi, mazmuni tahlil qilinib, darslikdagi loyihaviy topshiriqlarni mukammallashtirish xususida ayrim metodik tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: *darslik, topshiriq, loyihaga asoslangan ta'lim, o'quv-loyihaviy faoliyat, loyiha turlari, ijodiy loyiha, axborot beruvchi loyiha, tadqiqotchilik loyihasi, rolli-o'yinli loyiha, ijodkorlik, tadqiqotchilik, mustaqil fikrlash.*

Kirish

Bugungi kunda maktab ta'limining asosiy maqsadi, faqatgina nazariy ma'lumotlarni yoddan aytib bera oladigan bitiruvchini emas, balki o'rgangan bilimlarini bevosita amaliyotda qo'llay oladigan, o'z mustaqil fikriga ega, har qanday mavzu yuzasidan tanqidiy tahlil yurita oladigan shaxsni tarbiyalashdir. Ma'lumki, tanqidiy fikrlash, kommunikativlik, kreativlik, axborot va media savodxonligi, raqamli savodxonlik, moslashuvchanlik, tashabbuskorlik singari ko'nikmalar XXI asr ko'nikmalari sifatida tan olingan bo'lib, ta'lim jarayonida ham o'quvchida aynan ushbu ko'nikmalarni shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu maqsadga erishishda zamonaviy texnologiyalar, o'qitishning samarali usullaridan foydalanish ijobiy natija beradi.

O'quvchini faollikka undovchi va ulardagi turli qobiliyatlarni namoyon qiluvchi samarali texnologiyalardan biri bu loyiha texnologiyasidir. Loyihaga asoslangan ta'lim konsepsiyasi ishlab chiqilganiga bir asrdan oshgan bo'lsa-da, ta'limda mazkur yondashuv hamon o'z dolzarbligini saqlab kelmoqda. Loyiha asosida o'qitish o'quv materialini tizimli va samarali yetkazib berishda alohida ahamiyatga ega. O'quv loyihalarining asosiy maqsadi o'quvchi faoliyatini maqsadli tashkil etishga, muammoni hal etish va loyihani amalga oshirish jarayonida mustaqil fikrlash, axborotlar bilan ishlash, tadqiqot olib bora olish ko'nikmalarini shakllantirishga qaratiladi. Dastlab muhandislik, quruvchilik, haykaltaroshlik kabi sohalarida faol qo'llangan loyiha texnologiyasi bugungi kunda barcha ta'lim yo'nalishlarida, xususan, til o'qitishda ham samarali usullardan biri ekanligi o'z isbotini topgan.

Asosiy qism

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-maydagi “2022—2026-yillarda maktab

¹ Turg'unova Nilufar Muhiddin qizi — Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tayanch doktranti

E-mail: nilufarturgunova20@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-8996-7300

Iqtibos uchun: Turg'unova, N. 2024. “10-sinf “Ona tili” darsligida loyihaga asoslangan topshiriqlarning berilishi”. O'zbekiston: til va madaniyat. 4 [1]: 53—58.

ta’limini rivojlantirish bo’yicha milliy dasturni tasdiqlash to’g’risida”gi farmonida umumiy o’rta ta’limni isloh qilishga qaratilgan bir qator chora-tadbirlar belgilab berildi. 2022-yildan ta’lim jarayoniga yangi Milliy o’quv dasturini joriy etish, yangi avlod darsliklarini yaratish bo’yicha mualliflar maktabini shakllantirish kabi maqsadli ishlar maktab ta’limini rivojlantirishda muhim qadam bo’ldi.

Mazkur farmon ijrosi davomida 2022-yilda mahalliy mutaxassislar hamda xorijiy ekspertlar bilan birgalikda bir qator o’quv fanlari bo’yicha yangi avlod darsliklari yaratildi. Xususan, 6-,7-,10-sinflar uchun zamonaviy yondashuvga asoslangan “Ona tili” darsliklari ishlab chiqildi va amaliyotga joriy etildi. Mazkur darsliklar kommunikativ yondashuvga asoslanganligi, fanlarni integratsiya asosida o’qitishga urg’u berilganligi, shuningdek, o’quvchida ham lingvistik, ham nutqiy kompetensiyani birgalikda rivojlantirishga alohida ahamiyat qaratilganligi bilan avvalgi darsliklardan ajralib turadi. Yangi avlod “Ona tili” darsliklaridagi matnlar, o’quv topshiriqlari o’quvchini mustaqil fikr yuritishga, tahlil qilishga undaydi. Darsliklardan loyihaga asoslangan o’quv topshiriqlarining o’rin olganligi fikrimiz dalilidir.

Loyiha texnologiyasi bu o’quvchilar uchun muammoli shaklda tuzilgan topshiriq bo’lib, ularning maqsadli faoliyati; o’qituvchi va o’quvchilar, shuningdek, o’zaro o’quvchilar orasida munosabatlarni tashkil etish shaklidir. O’quv loyihasi shunday didaktik vositaki, u o’quvchilarga loyiha yaratish imkonini beradigan, topshiriqni bajarish yo’lida muayyan vaziyatlarda kelib chiquvchi muammolarni hal qilishga qaratilgan jarayondir [Paxomova 2005, 13]. Loyihaga asoslangan ta’lim o’quvchida 4K ko’nikmalarini (kollaboratsiya, kommunikativlik, kreativ va kritik (tanqidiy) fikrlash) shakllantirishda katta yordam beradi.

Milliy o’quv dasturi hamda yangi avlod “Ona tili” darsliklarida ona tili ta’limida ilk bor loyihaga asoslangan ta’limga murojaat qilindi. Nima uchun darslikda loyihaga asoslangan topshiriqlar bo’lishi zarur, degan savolga quyidagi sabablarni keltirishimiz mumkin [Smruti Salve 2022, 39]:

1. Loyihaga asoslangan ta’lim o’quvchini mazmun haqida fikrlashga jalb qiladi, tanqidiy fikrlash, muloqot hamda hamkorlikda ishlash ko’nikmalarini shakllantiradi.

2. Loyihaga asoslangan ta’limda ko’pincha an’anaviy ta’limda qo’llanilmaydigan usullarga murojaat qilinadi.

3. Loyihaga asoslangan ta’lim orqali o’quv rejasiga real hayot konteksti kiritiladi.

4. Loyihaga asoslangan ta’lim haqiqiy baholashga yordam beradi.

Quyida biz 10-sinf “Ona tili” darsligidagi loyiha bilan bog’liq topshiriqlarni tahlilga tortdik. Darslikda umumiy uchta loyiha ishi berilgan:

1. VI bob (“Tilim — boyligim”. Lingvistik mavzular: atamalar, unlilar imlosi, undoshlar imlosi) 28-dars. Mazkur bobda quyidagi shart asosida loyiha tayyorlash vazifa qilib berilgan: *Topshiriq. Quyida sizga bir nechta neologizm - yangi so’z taqdim qilinmoqda. Siz ularga o’zbekcha muqobil topishingiz kerak. Loyihani bajarishda tanlagan so’zingiz neologizmning ma’nosini imkon qadar qamrab olishiga harakat qiling. Bir nechta variant taqdim etishingiz, izohli lug’atda mavjud bo’lmagan so’z yasashingiz mumkin* [Mengliyev 2022 (a), 106]. Neologizm sifatida o’quvchilarga lokatsiya, fleshka, bodikamera, masterklass, onlayn, oflayn, trening, chellenj xeshteg, fastfud kabi so’zlar taqdim etilgan.

Ushbu darsda o’quvchilar nutqiy mavzular doirasida tillar taraqqiyoti va tanazzuli, so’z mas’uliyati, o’zbek tilidagi ba’zi iboralarining ma’no xususiyatiga oid bo’lgan matnlar bilan tanishadilar. Lingvistik bilim sifatida esa asos va qo’shimchalar imlosiga doir qoida hamda topshiriqlar berilgan. Loyiha topshirig’i darslikdagi nutqiy mavzu bilan chambarchas bog’liq. Topshiriqda so’ralganidek, o’quvchi tilimizga juda tez kirib kelib o’rnashib qolayotgan turli o’zlashma so’zlarga o’zbekcha muqobil variantini topishi zarur. Bu o’quvchida izlanuvchanlik, kreativlik sifatlarini shakllantirish bilan birga, ona tiliga hurmat, uni asrash, sofligini saqlab qolish qanchalik muhim ekanligini tushuntirishga katta yordam beradi.

Berilgan loyiha topshirig’i individual tarzda bajariladigan loyiha ishi bo’lib, davomiyligiga ko’ra mini-loyiha turiga kiritish mumkin: ishning natijasi keyingi darsgacha tayyor bo’lishi kerak. O’qituvchilar uchun metodik qo’llanmada ushbu topshiriq uyga vazifa sifatida berilishi qayd etib o’tilgan [Mengliyev 2022 (b), 90].

Ma'lumki, o'quv loyihalarining faoliyat turiga, murakkabligiga, davomiyligiga, tashkilotchilar soniga ko'ra bir nechta turlari farqlanadi va metodist olimlar tomonidan turlicha tasniflanadi. Loyiha ta'lim texnologiyasining nazariy asoslarini ilk bor o'z asarida yoritib bergan olim X.Kilpatrik o'quv loyihalarini asosiy 4 ta turga bo'lib ko'rsatadi: konstruktiv, estetik, muammoli loyiha va o'rganishga asoslangan loyiha [Kilpatrik 1918]. Y.S.Polat faoliyat turiga ko'ra loyihalarni tadqiqotchilikka asoslangan, ijodiy, rolli va axborot beruvchi loyihalarga ajratadi [Polat 2002, 71-72]:

— Tadqiqotchilikka asoslangan loyiha — bunday loyihalar puxta o'ylangan struktura, aniq maqsad, dolzarb va ijtimoiy ahamiyatga ega muammo bo'lishini, eksperiment o'tkazish va natijalarni tahlil qilish uchun mos metodlar tanlanishini talab qiladi.

— Ijodiy loyiha — bu loyihani tayyorlash jarayonida jamoa ishtirokchilarining hamkorlikdagi faoliyatlari aniq belgilangan struktura asosida amalga oshirilmaydi, ishtirokchilar qiziqishi hisobga olinadi. Bunda e'tibor ko'proq ishning natijasiga qaratiladi. Videofilm ssenariysi, bayram dasturi, reportaj, gazeta, albom tayyorlash kabilarni ijodiy loyihaga kiritish mumkin.

— Rolli-o'yinli loyiha — bunday loyihalarda ham ijodiylik yuqori bo'ladi, lekin ishtirokchilar belgilangan xarakter, rolni ijro etib berishlari bilan ajralib turadi. Bu adabiy personajlar yoki jamiyatdagi turli vaziyatlarni ochib beruvchi o'ylab topilgan qahramonlar bo'lishi mumkin.

— Axborot beruvchi loyiha — bu turdagi loyiha muayyan obyekt, tushuncha haqida ma'lumot yig'ish, tahlil qilish, umumlashtirishga qaratilgan bo'lib, ishning natijasi maqola, referat, doklad, taqdimot ko'rinishida bo'lishi mumkin.

O'zbek olimlaridan Z.Sharopova o'quv loyiholari axborotli, tadqiqot va amaliy loyihalarga bo'linishini qayd etib o'tadi [Sharopova 2019, 239]:

— Axborotli loyihalar maqsadi — muammoga oid ma'lumotlarni to'plash, ularni tahlil qilish, umumlashtirish, mohiyatini yoritish, muammoni hal etish usul va vositalarini tavsiflash, ularning ahamiyatini asoslash. Natijasi — maqola, referat, ma'ruza, keys va b.

— Tadqiqot loyiholari maqsadi — tadqiqotni amalga oshirish, tadqiqot asosida muammo izohini asoslash, kelgusida rivojlanish uchun yangi muammolarni asoslash. Natijasi — hisobot, ma'ruza, keys va b.

— Amaliy loyihalar maqsadi — muammoni hal etish usul va vositalarini ishlab chiqish. Natijasi — harakatlar dasturi, biznes reja, keys, strategiya, tavsiya, ma'lumotnoma to'plami va b.

Shuni aytib o'tish lozimki, o'quv loyiholari turlariga qat'iy chegara qo'yib bo'lmaydi, aksariyat holatlarda loyiha topshiriqlari aralash holda tuzilgan yoki bir nechta faoliyat turlarini o'z ichiga qamrab olgan bo'ladi. O'quv loyihalarini tasniflashda muayyan faoliyat turning nisbatan ustunligi hisobga olinadi. Bir loyiha ustida ishlash davomida o'quvchi ham tadqiqot olib borishi, ham axborotlar bilan ishlashi, shuningdek, ijodiy mahsulot yaratishi mumkin. Yuqorida ko'rib o'tilgan 10-sinf "Ona tili" darsligidagi loyiha ishini tadqiqotchilikka asoslangan loyiha turiga kiritishimiz mumkin. Bunda o'quvchi leksikologiyaga oid kichik tadqiqot olib boradi: berilgan o'zlashma so'zlarga mos o'zbekcha so'zlarni qidirish mobaynida lug'atlar, turli adabiyotlar, davriy nashrlar orqali izlanadi, leksik birliklar ichidan muqobil variantlarni tanlab oladi.

2. VII bob ("Fan va texnologiyalar". Lingvistik mavzular: og'zaki nutqda noverbal vositalardan foydalanish, fe'llarda nisbat, zamon, shaxs-son uslubi, qo'shib, ajratib va chiziqcha bilan yozish imlosi) 34-dars. Loyiha topshirig'i quyidagicha: *Tasavvur qiling: Stokgolmdasiz. Nobel mukofoti bilan taqdirlandingiz. Sizni minbarga nutq so'zlash uchun taklif qilishdi. Avvalo, matnni tayyorlashga kirishing. Qaysi yo'nalish bo'yicha Nobel laureati ekaningizdan kelib chiqib asosiy qismni shakllantiring. Matnni qayta-qayta o'qing. Ko'zgu qarshisida turib yuz, qo'l ishoralarining holatini kuzating. "Qirol nutqi" ("The King's Speech") filmini ko'rib, undagi maslahatlarga amal qilish tavsiya etiladi. Adabiy til me'yorlariga rioya qiling. Tavsiya etiladigan hajm: 5 daqiqa* [Mengliyev 2022 (a), 116].

Loyiha ishidan avval o'quvchilar taniqli davlat arbobi Nelson Mandela hamda yozuvchi Ernest Xemingueyning Nobel mukofotini topshirish marosimidagi nutqlari bilan tanishadilar. Mavzu davomida minbarda nutq so'zlash haqida qisqacha ma'lumot taqdim etiladi.

Ushbu loyihaga asoslangan topshiriq ham individual bajarishga mo'ljallangan bo'lib, o'quvchida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishga, fikrni tartibli, asosli, mantiqli ifodalash ko'nikmalari ustida ishlashga katta yordam beradi. Loyiha ishi bitta dars uchun mo'ljallangan. Topshiriqda so'ralgan vazifani bajarish o'quvchidan kreativlik, tassavurni ishga solishni talab qilgani uchun mazkur loyihani ijodiy loyiha turiga kiritish mumkin.

3. IX bob (“Kino sanoati”. Lingvistik mavzular: qo'shtirnoq, nuqtali vergul, ikki nuqtaning qo'llanilishi) 49-dars. Loyiha topshirig'ining mazmuni quyidagicha: *Ta'til davomida telefoningiz yordamida qisqa metrajli film olishga urinib ko'ring. Filmingizni sinfdoshlaringizga qo'yib bering. Filmingiz ta'sirli bo'lsin. Bunda til birliklarining ifoda imkoniyatlariga alohida e'tibor bering* [Mengliyev 2022 (a), 169].

Bob so'nggida “Mustahkamlash” darsida berilgan mazkur loyiha ishi davomiyligiga ko'ra qisqa muddatli (bir nechta darsni qamrab oluvchi) loyiha hisoblanadi. Topshiriq ta'til davomida bajarish uchun mo'ljallangan. Ushbu loyiha ishi ham amaliy-ijodiy loyiha turiga kiradi.

Yuqorida 10-sinf “Ona tili” darsligidagi loyihaga asoslangan topshiriqlar ko'rib chiqildi. Topshiriqlar qiziqarli va real hayot bilan bog'langan holda tuzilgan. Har bir loyiha ishining mazmuni darsda o'tiladigan nutqiy mavzuga mos. Darsliklardagi o'quv loyihalari o'quvchini izlanishga, tadqiqot olib borishga, ijodkorligini namoyon qilishga imkoniyat yaratib berishi bilan ahamiyatga egadir.

Shu bilan bir qatorda, mazkur topshiriqlarni tahlil qilish asnosida ayrim metodik tavsiyalar berish mumkin:

1. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining “Ona tili” darsliklarini tahlil qilish jarayonida loyihaga asoslangan topshiriqlar faqatgina 6- [Azimova, 2022] va 10-sinflarda berilganligini guvohi bo'ldik. Ta'limning barcha bosqichlarida o'quv loyihalari bilan ishlash hamda 5—11-sinf “Ona tili” darsliklariga loyihaga asoslangan topshiriqlarni kiritish lozim.

2. 10-sinf “Ona tili” darsligidagi barcha o'quv loyihalari individual tarzda bajarish uchun mo'ljallangan. Guruh va jamoaviy ishlashga qaratilgan o'quv loyihalarining kiritilishiga alohida e'tibor berish zarur. Chunki loyiha texnologiyasining asosiy maqsadlaridan biri o'quvchida hamkorlikda ishlash, muloqotga kirisha olish, mas'uliyat va javobgarlikni his qilish sifatlarini tarbiyalashdir.

3. Topshiriqlar uchun muddat aniq belgilanishi lozim. O'quvchi loyiha ishini shunchaki doimiy uy vazifasi sifatida emas, alohida yondashishni talab etadigan muhim topshiriq deb qabul qilishi zarur. Topshiriq shartida loyiha qancha vaqt davomida bajarilishi zarurligi, qachon yakunlab taqdimot qilinishi aniq aytilsa (masalan: bir kun, keyingi darsgacha, bir hafta) o'quvchi loyiha ishiga nisbatan mas'uliyat bilan yondashadi.

4. Adabiyotlarda o'quv loyihalarining natijasi o'quvchi tomonidan yaratilgan aniq mahsulot bo'lishi qayd etilgan. Shundan kelib chiqqan holda, ayrim topshiriqlar mazmuni ustida biroz ishlash lozim. Jumladan, 10-sinf “Ona tili” darsligidagi 1-loyiha ishida o'quvchidan neologizm so'zlarni tarjima qilish, o'zbekcha muqobilini topib yozib chiqish so'ralgan. Topshiriq loyiha talabiga javob berishi uchun o'quvchi shunchaki jadvalni to'ldirmasdan, vazifaga ijodiy yondashi-shi, ishning natijasini qandaydir mahsulot yordamida namoyon qilishi mumkin (masalan, kichik lug'at, devoriy gazeta, taqdimot va b.).

5. Loyiha texnologiyasining yana bir asosiy xususiyati shundaki, unda vazifalar bosqichma-bosqich amalga oshiriladi. Chunki loyiha tayyorlashda ishning natijasi bilan birgalikda muammoni yechishga qaratilgan jarayon ham birdek ahamiyatli. Aynan shu jarayonda o'quvchi nazariy ma'lumotlarni amaliyotda qo'llaydi, axborotlar bilan ishlash va ularni saralashni o'rganadi. O'quv-loyihaviy faoliyat loyihaga tayyorlash, muammoni qo'yish, agar jamoaviy loyiha bo'lsa guruhlariga ajratish, vazifalarni belgilash, tadqiqotni amalga oshirish, ishni yakunlash va taqdimot qilish, baholash hamda tahlil kabi bosqichlar asosida tashkil etiladi. Xususan, VII bob 34-darsda berilgan nutq tayyorlash bilan bog'liq bo'lgan loyihani quyidagi bosqichlar asosida bajartirish mumkin: 1-darsda Nobel mukofoti va mukofotni topshirish marosimi haqida qisqacha ma'lumot to'plash; 2-darsda uy vazifa sifatida “Qirol nutqi” filmi ko'rib kelish va tahlil qilish; 3-darsda minbarda so'zlash uchun nutq tayyorlash va tinglab, baholash.

6. O'qituvchilar uchun ishlab chiqilgan metodik qo'llanmalarga darslikda berilgan loyihaviy topshiriqlarni baholash mezonlari kiritilsa maqsadga muvofiq bo'lar edi. Darsliklarga uzoq muddatli, puxta o'ylangan va rejalashtirilgan loyiha ishlari kiritilsa, ulardan choraklik, yillik baholash vositasi sifatida foydalanish mumkin.

Xulosa

10-sinf "Ona tili" darsligi tahlilidan ma'lum bo'ldiki, darslikda avvalgi nashr etilgan darsliklardan farqli ravishda loyihaga asoslangan topshiriqlar o'rin olgan. Mazkur topshiriqlar o'quvchida ham og'zaki ham yozma nutq savodxonligini oshirishga yo'naltirilgan. Darslikda berilgan loyiha ishlari o'quvchi yoshi va qiziqishlariga, o'quv materiali mazmuniga mos bo'lib, o'rganilgan nazariy bilimlarni amaliyotda mustahkamlanishiga, o'quvchining ijodiy hamda mustaqil fikrlashiga, mavjud layoqatlarning namoyon bo'lishiga imkoniyat yaratadi. Tahlil davomida darslikdagi loyihaviy topshiriqlarning to'ldirilishi lozim bo'lgan ayrim o'rinlari ham ko'zga tashlandi. Xususan, jamoaviy loyihalarning yo'qligi, loyihalarga aniq muddat qo'yilmaganligi, vazifalar bosqichma-bosqich yoritilmaganligi va boshqa kamchiliklar xususida fikrlar bildirib o'tildi va metodik tavsiyalar berildi. Darsliklardagi loyihaviy topshiriqlar yanada mukammallashtirish, shuningdek, barcha sinflarda ona tili o'quv fani bo'yicha ta'limiy loyihalar bilan ishlashni yo'lga qo'yish, yangilanishi kutilayotgan Ona tili darsliklariga loyihaga asoslangan topshiriqlarni kiritish milliy metodikamiz oldida turgan vazifalardan biridir.

Adabiyotlar

Пахомова, Н.Ю. 2005. Метод учебного проекта в образовательном учреждении: Пособие для учителей и студентов педагогических вузов. — 3-изд., испр. и доп. — М.: АРКТИ. — 112 с.

Kilpatrick, William Heard. 1918. The Project method. *Columbia university's Teachers College Record*. Vol. XIX, No 4, September.

Полат, Е.С. 2002. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие для студентов педагогических вузов и системы повышения квалификации педагогических кадров. / Полат Е.С., Бухаркина М.Ю., Моисеева М.В., Петров А.Е. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 272 с.

Sharopova, Z.F. 2019. Ta'lim texnologiyalari. Darslik. — T.: Navro'z. — 342 b.

Azimova, I. va b. 2022. Ona tili. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfi uchun darslik. Yangi nashr. / Azimova I., Mavlonova K., Quronov S., Tursun Sh., Hakimova N., Siddiqov M. — Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2022. — 224 b.

Mengliyev, B. va b. 2022. Ona tili. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 10-sinfi uchun darslik. Yangi nashr. / Mengliyev B., Abdurahim Sh., Mavlonova K., Siddiqov M., Atoyeva S. — Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2022. — 224 b.

Mengliyev, B. va b. 2022. Ona tili 10. O'qituvchilar uchun metodik qo'llanma. Yangi nashr. / Mengliyev B., Abdurahim Sh., Mavlonova K., Siddiqov M. — Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2022. — 192 b.

Smruti Salve, Dr. Rekha Chavhan. 2022. "The project based learning for 21st century". *Educator Research Journal*, Volume — VIII, Issue — IV, July-August: 38-47.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022—2026-yillarda maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha milliy dasturni tasdiqlash to'g'risida"gi farmoni. 11.05.2022. O'zbekiston Respublikasi qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. <https://lex.uz/docs/-6008663#-6487242>.